

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Beckserek (Nagybeckserek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

PÉNTEK, 1944 FEBRUÁR 4

73. évfolyam

28. szám

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

Törökország mindenáron semleges marad

Konstantinápoly, febr. 3.

A „Tasviri Efkir“ ismételt megállapítja: a török államvezető és a török kormány rendületlenül kitart semlegességi politikája mellett és semmi körülmények között sem lép be a háboruszkodók sorába. Törökország, az elmúlt háboruban, elvesztette területe nagy részét és több mint egy millió volt a halottja. Ma nincs török ember, aki hajlandó volna még csak egy téglát is az ország testéből fölládozni, hogy más hatalom lássa annak hasznát. Idegen érdekért nem hajlandó Törökország a vágóhídra menni.

Uj albán miniszterelnök

Berlin, febr. 3.

Tiranában közölték, hogy a régens-tanács Rezep Mitrvizovot, az albán függetlenség ismert előharcosát nevezte ki a végleges albán kormány miniszterelnökévé.

A spanyol kérdés

az angol alsóházban

Stockholm, febr. 3.

Eden külügyminiszter az angol Alsóház egyik legközelebbi ülésén beszámolt a Spanyolország ellen indított gazdasági háborúról. A miniszter megindokolja, miért szüntették be a szövetségesek az olajszállítást Spanyolországba.

A svéd sajtó szerint Anglia és az USA Spanyolországot ugyanarra a sorsra akarják juttatni, mint Argentínát, tehát tervszerű kényszerpolitika alkalmazásáról van szó.

Alba herceg visszatért Madridba

Stockholm, febr. 3.

Alba herceg Spanyolország londoni követe visszatért országába. A herceg visszatérése összefüggésben áll azokkal a rendszabályokkal, amelyek alapján Spanyolország ellen angol részről megkezdtek a nyomást Spanyolországra.

Alhr a norvég mozgósításról

Genf, febr. 3.

Svéd hírforrás útján a „Baseler Nachrichten“ közölte, hogy Norvégiában állítólag mozgósítják a hadsereget. A Wilhelmsstrassen a hirt célzatos koholmánynak mondják. Az ellenség azt akarja azzal elérni, a norvég ifjúság szökjön ki az ország területéről, hogy ne kelljen bevonulni.

A svájci lap megjegyzi, a norvég igazságügyminiszternek van ugyan egy emlékirata, amelynek alapján a hadsereg egy részét mozgósítanák, de ha életbe léptetnék, akkor is csak önként jelentkezők bevonulására kerülne sor.

A bolsevisták előretörési kísérletei sikertelenek maradtak

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Dnjepetrovsktól délyugatra a szovjetok folytatták veszteségteljes támadásukat és elkeseredett küzdelmek után egy helyen sikerült a betörésük a német állásokba. A Kirovograd és Belaja-Zerkov közötti térségben az ellenség, számtalan támadása dacára sem tudott eredményt elérni. Német páncélos kötelékek ellentámadással behatoltak az ellenség soraiba és súlyos veszteséget okoztak azoknak emrben és anyagban egyaránt.

Novgorod-Volynszk délnyugati és nyugat térségében a nyugati irányba előretörő ellenséggel, számos támadása elhárítása mellett a harcok tovább tartanak.

Pripjed és Berezina között a harctevékenység újból fölélnkült és az ellenség támadásainak és előretöréseinek sikeres elhárítását eredményezték.

Neveltől északnyugatra az ellenség tegnap is csatarepülők támogatásával támadást intézett a német állások ellen. A német csapatok a támadásokat az ellenség súlyos veszteségével elhárították, amelyek során nagyszámu szovjet páncélost veszített.

Az Ilmen-tó és a finn tengeröböl között az ellenség nyomása déli és nyugati irányba tovább tart. A nagy mocsárvidéken Novgorodtól nyugatra, a Leningrad-Pleszkau vasutnál és Jamburg térségében súlyos küzdelmekre került sor. Jamburg helységét kiürítették.

Délolaszországban az ellenség folytatta páncélosoktól támogatott erős támadásait, hogy hidfőjét Nettunónál az északi arcvonala felé az Áprilia-Cisterna szakaszon kiszélesítse. Egy helyen mélyebb betörése sikerült. Ellenben a többi arcvonalon a német csapatok, számos páncélos szétlövése után, valamennyi támadást elhárították. A betörések eltávolítására a né-

met ellentámadások sikeresen haladnak előre.

A déli arcvonalon az ellenség tegnap is egész napon át erős tüzéségi és páncélos támogatással vezetett támadásokat a San Elia szakaszon. Az ellenség számbeli nagy túlsúlya dacára csak csekély területi nyereséget tudott elérni, de annál súlyosabb volt vesztesége. A német csapatok ellen támadással számos magaslati állást foglaltak vissza. Az Adriatengerparton indított újabb támadás során az ellenség különösen súlyos veszteséget szenvedett.

Német torpedórepülők tegnap este egy ellenséges utánpótlási hajókaravánt támadtak Észak-afrika tengerpartjain. Egy ellenséges cirkáló és 7 kereskedelmi hajót 52 ezer tonnatartalommal találat érte és azok egyrésze súlyosan megrongálódott. A német repülők légi harcban lelőttek 2 angol repülőgépet.

Néhány angol repülő tegnap éjjel bombákat dobott Berlinre, Németország nyugati és déli területére. A légvédelem lelőtt 3 angol repülőgépet.

A német véderő főparancsnoksága közli továbbá:

Az angolszász propaganda tudatosan félre akarja vezetni a közvéleményt és a német repülőknél elért eredményét kisebbíteni ezért az 1944 január 21—22. és január 29—30. között London ellen intézett légitámadásról a valóságnak meg nem felelő adatokat közölt.

Ennek ellenébe tény és való:

A bevetett német repülőgépek száma 900, amelyek közül 750 összesen egyezer tonna gyújtó és robbanó bombával támadtak. A többi német repülő elhárító támadást intézett Anglia délkeleti területe ellen. Harmáncnégy német repülőgépnél nyoma veszett. A harcban résztvevő repülőgépek személyzetének jelentése szerint mindkét támadás során London területén kiterjedt tüzek és tetemes rombolások voltak észlelhetők.

Kina és Japán szövetséget kötöttek

Tokió, febr. 3.

Tokióban hivatalosan közölték, hogy szombaton délelőt Nankingban szövetségi szerződést kötöttek. Ennek következtében mindazok a szerződések, amelyek idáig Japán és Kina viszonyát szabályozták, érvényüket veszítik. A szerződés kimondja, hogy mindkét ország kormányának eltökélt szándéka egymást szoros együttműködésben tá-

mogatni. Mindketten kötelezik magukat, hogy tiszteletben tartják egymás függetlenségét és kölcsönösen teljes támogatást ígérnek egymásnak Nagykelet-ázsia szilárd viszonyainak biztosítása érdekében. A szerződéshez fűzött jegyzőkönyv kimondja, hogy a béke megkötése után a japán csapatok kivonulnak Kinából.

Tábornokok fölesketése

Róma, febr. 3.

A Duce, Garziani tábornok jelenlétében, fogadta és föleskedette a tábornokokat, akiknek feladata az olasz köztársasági fasiszta hadsereg újjászervezése.

Mussolini egyben beszédet intézett a tábornokokhoz, tegyék jóvá ők a Badoglio kormány árulását. Az új olasz hadsereg vegyen példát a német véderő szellem- és harcképességéről, harckészségéről és igyekezzék minél előbb az ellenség ellen a harcot, vállalva a német hadsereggel, megkezdeni.

Övőhelyek építése

Zádráb, febr. 3.

Zágráb város, a légvédelmi parancsnoksággal egyetemben, megkezdte az övőhelyek létesítését és kiépítését. A város központjában lévő hegybe terjedelmes alagutat vájnak. Az alagút hossza 350, szélessége 6 és magassága 5 méter lesz. Befogadó képessége 6000 személy. A háboru után majd villamvasut és egyéb kocsiforgalom, valamint a személyforgalom célját szolgálja. A belváros és a hegy mögötti városrészek így közvetlen utvonalat kapnak, ami a forgalom lebonyolításban lényeges javulást jelent. A többi nagyobb szerű övőhelyek építését is megkezdtek a város különböző részeiben.

Rákbetegség gyógyintézete

Pozsony, febr. 3.

A szlovák közegészségügyi minisztérium Pozsonyban kórházat létesített, amelyben csak rák betegségben szenvedőket kezelnek és gyógyítanak. A gyógyintézet egyenlőre 150 kórógygyal rendelkezik. Az épületet az egyetem klinikájához csatolták. Előadó terme is van, ahol az egyetemi hallgatók részére tartanak előadásokat, a rákbetegségről.

Marokkóban sem megy jól a zsidóknak

Ankara, febr. 3.

Tangeri jelentés szerint Meknesben súlyos összetűzésekre került sor a muzulmánok és a zsidók között. A marokkóiak felgyújtották a zsidó negyedét és 85 zsidót megöltek.

Gyógyszereszek elleni rendszabályok

Szófia, febr. 3.

A bolgár belügyminiszter rendelete alapján több szófiai gyógyszerésztől megvonták az engedélyt. A vád ellenük az, hogy a január 10-én történt bombatámadás után, nem tértek vissza a városba és így nem szolgáltattak ki gyógyszereket.

Ugyancsak elbocsátották állásukból több állami és más köztisztviselőt, mert nem jelentkeztek idejére a szolgálat teljesítésére illetve folytatására.

Magyar helytállás

Kállay Miklós miniszterelnök hatalmas beszédet mondott, amelynek jelentősége elvi sikon és gyakorlati kihatásaiban egyaránt messze túlnó a közvetlen jelenen. A miniszterelnök megnyilatkozásából az alábbi részleteket idézzük.

MAGYAR CÉLOK

— Csak a nagy magyar célok állnak szemem előtt. Az a rettenetes vihar, amely körülöttünk tombol és amely mellett el kell némulnia mindennek, ami nem ezt a nagy magyar célokat szolgálja, akarja és értük dolgozik.

— A külügyminiszter ur hitvallást tett beszédében két nagy barátunk: Németország és Olaszország mellett. Azután rátért a kis nemzetek problémájára. Amit én mondtam a magyarságról, a magyarság feladatairól, a magyarság sorsáról, elhelyezkedéséről, azt ő világtávlatba állította be, amikor a kis nemzetek jogairól és kötelességeiről beszélt. Ez volt beszédének lényege. Nemcsak a mi jövőnknek, de Európa jövőjének is ugyszólván alapvető tétele, hogy elismerik-e az egész világon a kis nemzetek jogait. Aki ezt fel fogja ismerni — és remélem, hogy ez a mi oldalunkon történik meg — azé lesz a diadal, fegyverekkel kiküzdve bár, de erkölcsileg a történelem előtt igazolva.

— A külügyminiszter ur szavaihoz még valamit akarok hozzáfűzni. Aminek alapját a költségvetési vita kezdetén elmondott beszédemben már lefektettem. Akkor azt mondtam, hogy nem hallgatunk semmi kívülről jövő hangra. A propagandának — bármely oldalról jöjjön is — el kell némulnia itt közöttünk.

— Le akarom itt szögezni, hogy ennek az országnak a politikáját sem fenyegetések, sem ígéretések nem változtathatják meg.

ÉRTSÜK MEG EGYMÁST

— Emlékezünk egy szomorú időre, amikor elvesztettük — talán itt, ebben a Házban — az első világháborút. Ez nemcsak 1918-ban volt, hanem már azelőtt is, amikor egyformán jó magyarok egymást mindennek elmondták, csak magyarnak, csak becsületes és tisztességes embernek nem. Emlékezünk olyan időkre, amikor felállottak soha nem látott, régen elfelejtett, ismeretlen kis fickók és zsidógyerekek és Tisza Istvánnak szemébe mondták, hogy nem jó magyar, szemébe mondták, hogy a Tisza István nem becsületes ember. Erre az utra ne tévedjünk. Nem az a fontos, hogy Tisza István milyen tragédiát élt, hogy milyen belső tragédiát kellett átélnie egy embernek, aki kijött a bécsi koronatanácsból és élére állt annak a háborúnak, amelyet pedig talán ő helytelenített egyedül vagy legalábbis első sorban. Tudják az urak, hogy a férfiasságnak, a becsületnek és a hősi karakternek milyen foka kellett ehhez? És úgy halt meg, mint aki vallotta azt a politikát, amelyet neki a nemzet érdekében képviselnie kellett. A tragédia a történelemé, a tanulság azonban a miénk, az, hogy ezekben a nehéz időkben értsük meg egymást és ne tépjük egymást, mert erre van elég vállalkozó ezen a világon és körülöttünk mindenütt.

A KÖZREND

— A közrend biztosítva van, belülről soha senki fel nem boríthatja. Propaganda sem; sem külső, sem belső propaganda. Külső ellenség pedig ezek után amiket mondtam — engedjék meg, hogy ezt hangsúlyozzam —, ha a lábát erre a földre akarná

tenni, mindannyiunkat szembe fogja magával találni. Általános igazság ez, s örülök, hogy ebben mindnyájan osztozunk.

GAZDASÁGI HELYZET

— Látnunk kell és meg kell állapítanunk, hogy az a szörnyű eltevelyedés, amely a drágaság piacának vonalán tapasztalható, körülbelül most egy éve indult meg. Akkor hangzott el a „semmi sem drága“ gyalázatos jelszava, akkor igyekezett mindenki áru után, pénzének elhelyezése után futni — és sajnos, meg kell állapítani, hogy az egybeesik a harctér eseményeiről érkezett hírekkel, egybeesik a mi csapatainkról érkezett első, nem kedvező jelentésekkel. Amidőn ezt megállapítom és a drágaság egyik oldalának tekintem, meg vagyok győződve hogy most, amidőn minden reményünk meg lehet arra, hogy a harctéri helyzet konszolidálódik, ennek pszichológiailag épügy meg lesz a hatása, mint ahogy annakidején az ellenkező híreknek kedvező hatása jelentkezett.

— Mindenesetre megállapíthatom, hogy pénzügyi helyzetünk megfelelő. Kritikát szívesen hallgatunk. Igaz, hogy többet kérünk, segítséget pozitív segítséget. Legnagyobb kritikusi mi vagyunk annak a munkának, amelyet végzünk, mert legjobban tudjuk és látjuk mindazokat a hiányosságokat,

.....

Sokba kerül Amerikának a háboru

Berlin, febr. 3.

Stockholmból közlik, hogy az amerikai nehézipari lapja, Fortune, Anglia és Amerika eladósodásával foglalkozik. Anglia háborus adósságai a lap szerint már meghaladták a 17 milliárd fontot. Angliában egy lakosra 362.5

font teher jut. Az Egyesült Államok eladósodásának terhe egy-egy lakosra csupán 270 font. A lap hangoztatja, hogy Anglia a háborút gazdaságilag bémult állapotban fejezi be, s a magán, angol ipari konszernnek teljesen kimerült állapotban, szűk munkatökével tengődnek majd tovább.

.....

Józanabbul gondolkoznak a lengyelek

Berlin, febr. 3.

Krakóból jelentik, hogy keleteurópai kérdéssel kapcsolatos politikai feszültség szemellátható változást idézett elő a lengyel lakosság magatartásában. A politikai érdeklődés előterébe a bolsevista veszedelem került és a lengyel nép tulnyomó többsége, amely eddig is lojálisan együttműködött

a németekkel, a legujabb fejleményekben igazolva látja eddigi magatartásának helyességét. Olyan hírek is vannak, hogy az emigrációs lengyel kormány utasítást adott mindennemű merénylet beszüntetésére a főkelet területein. Tárnyilagos megfigyelők véleménye szerint ma már a lengyel lakosság nyolcvan százaléka kész együttműködni a németekkel.

.....

Tökéletes szervezetet építettek ki a horvátországi magyarok

Zágráb, febr. 3

A horvátországi magyarok, akár csak Bánátban egységes szervezetbe tömörültek. A szervezet neve: Horvátországi Magyar Közéleti és Kulturális Közöség. Az egyesület két körzetre, a zágrábi és eszékire oszlik, ezeken belül pedig tizenhárom kerületre. A fiók egyesületek száma 125.

A horvátországi magyarok szervezete havonta kétszer ad ki egyesületi értesítőt, amelyben utasításokat ad az egyesületi életre és nemzetnevelő munkát végez. Ezen kívül havonta jelenik meg „munkafüzet“, amelyben kulturális programot adnak a havi rendezésekhez.

.....

Szószátyárkodnak a zsidók

Amsterdam, febr. 3.

Londonból jelentik, hogy a moszkvai állami zsidó színház igazgatója, Miekhölz Salamon, aki egyuttal a moszkvai zsidó antifasiszta bizottságnak is elnöke. Pfeffer Igig vöröshadseregbeli ezredes kíséretében Londonba érkezett. A két befolyásos orosz zsidó az angol fővárosba való megérkezésük után ki-

jelentették, hogy a háboru győzelmes befejezése érdekében a világ zsidóságának sokkal nagyobb mértékben közre kell működnie, mint eddig. Összpontosított harcot kell folytatni a faszizmus ellen és támogatni kell minden olyan csoportot, amely ellensége a nemzeti szocializmusnak.

HIREK

Vasárnap 30	Jan. 31 nap Kat. B4. Martina sz. Prot. B4. Gyöző
Hétfő 31	Kat. Bosco sz. János Prot. Virgília
Kedd 1	Febr. 29 nap Kat. Ignác pk. vt. Prot. Ignác
Szerda 2	Kat. Gyertyaszent. Prot. Karolin
Csütörtök 3	Kat. Balázs pk. Prot. Balázs
Péntek 4	Kat. K. András pk. † Prot. Veronika
Szombat 5	Kat. Ágota sz. vt. Prot. Ágota

Időjárás: Enyhe csapadékos. Január 30-án a nap kel 7:14 és nyugszik 16:42, február 5-én 7:07 kel és 16:50 órákor nyugszik. 14 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 1-én 8 óra 8 perckor. Holdtölte 9-én 6 óra 29 perckor. Utolsó negyed 17-én 8 óra 42 perckor. Újhold 24-én 2 óra 59 perckor.

Ma a Czikajló gyógyszertár Göringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije lakik Mária Terézia ucca 28. szám alatt.

A pancsovai KIE kulturdélutánja. Mult vasárnap a pancsovai KIE kulturdélutánján Baksa Árpád ref. lelkész tartott előadást Ady Endre költői munkásságáról az író halálának 25 éves évfordulója alkalmából. A tanulmány nagy tetszést váltott ki a termet zsúfolásig megtöltő hallgatóság körében. Több ének- és zeneszám után a KIE műkedvelő gárdájának két kipróbált tagja Baranyi Eszti és Szofrán János sikerrel vitték színre K. Végh Vilma: „Ne káromkodj“ című kis jelenetét.

Uj sajtófőnök. A horvát poglavnik dr. Ivó Bogdánt, a Hrvatski Narod című lap főszerkesztőjét sajtófőnökké nevezte ki.

Szinigazgatók akadémiája. A magyar közművelődésügyi miniszter megbízása alapján dr. Németh Antal a Nemzeti Színház igazgatója akadémiát szervezett. Az akadémia célja szakszerű oktatás alapján szinigazgatókat, rendezőket és más színházi segéd-személyzetet a hivatás teljesítésére előkészíteni, illetve kiképezni.

Nőhadsereg. Thailand kormányának határozata alapján önkéntes női hadsereget szerveznek. A hadseregbe 18—25 éves korig soroznak kínai nőket, akik a mögöttes területeken teljesítenek hadiszolgálatot.

Utazási iroda. A horvát Croatia-Put országos utazási iroda Zimonyban kirendeltséget létesített.

VIDÉKI ELŐFIZETŐINKET kérjük, hogy a megújításra szánt összeget mielőbb adják fel, nehogy a lap küldésében fennakadás legyen.

Bolsevista áfium terjedése

Stockholm, febr. 3.

A „Svenska Dagbladet“, ankarai közlés alapján, a Közelkelet országában folyó bolsevista agitációval foglalkozik. A lap tudósítójának megállapítása szerint a bolsevista áfium mérgező hatása ijesztő méreteket öltött az arab világban. A tünetek igazolják, hogy a bolsevista befolyás a Közelkelet országában is ugyanazt az aknamunkát végzi mint Északafrikában. London fogcsikorgatva, némán kénytelen tűrni hogy a kommunisták aláadását tekintélyét az arab világban. Nem mer szövetégesse ellen nyíltan föllépni.

A bolsevisták befolyásának térhódítása — mondja továbbá a lap tudósítója — következő tényekben nyer

bebizonyítást. A Szovjetunió politikai képviselője befészkelte magát Egyiptomba és elérte azt, hogy a szovjet-egyiptom kereskedelmi szerződés már rövid időn belül létre jön. Bagdadban ugyancsak megkezdte működését a bolsevisták követsége. A bagdadi követség vezetésével legközelebb körutra indul egy szovjet bizottság a Közelkelet többi országaiba. Ugyanaz a kommunista bizottság a Libanonban rövid idő előtt lejátszódott agitációban is részt vett és már akkor a Szíriával való diplomáciai összeköttetést szorgalmazta. A bolsevisták csapjai — természetesen — kinyulnak egyúttal Saudi Arábia, Jemen, Irak és Transzjordánia felé is.

ÉPITSÜNK TRÁGYATELEPEKET!

Írta: KÖRMENDI ÁRPÁD. m. kir. gazd. tanár

A téli gazdasági tanfolyamok anyaga nem csak előadásokban merül ki, hanem a gyakorlati oktatás keretében megtartott udvarszemlék és határbejárások teszik teljessé kisgazdáink továbbképzését. A gyakorlati oktatás, a helyszínén adott szaktanácsok, az egyes kérdések körül kialakult nemes szándéku viták, a jelenlévők igazságos, de jóakaratu bírálatai mind hozzájárulnak gazdáink szaktudásának emeléséhez és ezzel kapcsolatban anyagi megerősödésükhöz is.

A bánáti községekben megállapítottam, hogy kivétel nélkül nincsen okszerű trágyakezelés, nincsen trágyatelep és nincsen helyes trágyázás. Az udvarszemlék eredményei alapján kijelenthetem, hogy a trágyadombokon a kakosok és a tyukok kezelik a trágyát a legértékesebb része a trágyának, a trágyalé, szerte-szét folydogál az udvarban és itt-ott kifolyik az uccára is. Eltekintve attól, hogy óriási értékek mennek így veszendőbe, közegészségügyi szempontból is károsak, még gusztustalan is az olyan látvány, amikor a libák és a kacsák szüröcsölik ivóvíz helyett a jó fekete színű trágyalevet. Az ilyen udvarok a betegségek melegágyai. Mennyivel szebb lenne az udvarunk, ha a trágyát közvetlenül az istálló mellett épült trágyatelepen kezelnénk és mennyivel több lenne a gazda jövedelme a szakszerű trágyakezelés folytán.

A helytelen trágyakezelés évente sok millió dinár kárt okoz gazdáinknak. Egy rövid számítással mindenki meggyőződhet erről. Hogy számításainkat mindenki megérthesse tudnuk kell, mit nevezünk számos-állatnak. Egy számosállat, drb. 500 kgr. súlyu állat vagy állatcsoport. A kisgazda számosállatokban úgy fejezheti ki állatállományát, hogy leméri állatainak súlyát és elosztja az egészet 500-al Pld 2 ló, 2 ökör, 1 tehén, 2 növendék állat, 14 juh, 4 sertés és baromfiak sulya összesen 4000 kgr.; ez osztva 500-al, az eredmény kikerekítve: 8 számosállat. 1 számosállat után nyerünk évente (nagy átlagban) 100—q istállótrágyát. Most azt vizsgáljuk meg, hogy a trágyatelepen helyesen kezelt 100—q istállótrágya mennyi növényi táplálóanyagot tartalmaz. Tartalmaz 55

kgr. nitrogént, 22 kgr. foszfor-savat és 55 kgr. káliumot. Amennyiben ezeket műtrágyákkal akarnánk pótolni, úgy venni kellene 325 kgr. pétisót, 140 kgr. szuperfoszfátot és 140 kgr. 40%-os kálisót. Szorozzuk be ezeket a számokat a műtrágyák napi árával, megkapjuk az istálló trágya beltartalom szerinti értékét. Miután a bánáti árakat nem ismerem, dinár helyett pengőben fogok számolni. A műtrágyák átlagos árát vegyük mázsánként 40 pengőbe, akkor a fenti műtrágyák értéke összesen 243 pengő. Ennvit ér, alom nélkül számítva, 100 q, szakszerűen kezelt istállótrágya.

A helytelenül kezelt istállótrágya a lefolytatott kísérletek tanúsága szerint kb. 50% táplálóanyagot tartalmaz csak. Ez a veszteség pengőben kifejezve 121 pengő. Tehát a gazda évente számosállatonként 121 pengőt veszít a szakszerűtlen trágyakezelés miatt. Példánkban kiszámított 8 számosállat után a veszteség 968 pengő. Ebből az összegből egy kis munkával, egy kis támogatással egy célszerű és olcsó trágyatelepet lehetne készíteni. A mai árak és az anyagok beszerzésének nehézség miatt nagyon megfelel az agyagdöngölettel készült trágyatelep is. Ennek az elkészítéséhez nem kell különös szaktudás, sem költség. A mi gazdáink furó-faragó magyarok, akik minden nehézség nélkül el tudnák készíteni. Télen idő is akadna rá bőven, ha volna egy kis jóakarata.

Trágyatelepet az istállóhoz közel, az udvar legmagasabb részén készítsük, ide nem gyűlhet az eső víz, nem lugoza ki a trágya táplálóanyagait. Ajánlatos a telep körül fákat ültetni, hogy védjük a trágyát a nap heve ellen. Kisgazda nagyon helyesen tenné, ha a telepet korláttal venné körül, így a kifutó kérdése is megoldható.

Trágyatelep készítésénél lényeges, hogy a fenéke vízhatlan legyen, nehogy a legértékesebb része, a trágyalé elszivárogjon. Ugy a fenekét mint az oldalait agyaggal döngöljük ki. Egy számosállatra 4 m² alapterületet kell számítani. Pld. ha 8 számosállata van a gazdának, úgy a trágyatelep 32 m² alapterületű lesz, 3 m hosszú 4 m széles és 80 cm.

mély gödröt készítünk, amelynek a fenéke az egyik oldala felé lejtessen:

Itt gyűjtjük össze a trágyalevet a trágyalékutban. Kisgazdának megfelel erre a célra, két egymásra állított hordó is. Számosállatonként 1 m³ ürtartalom trágyalékutat számítunk. Ebbe a trágyalékutba vezessük be az istállóban összegyűlt trágyalevet. Az istállóban már a padozatot is döngölt agyagból készítjük, hogy a trágyalé ne szivároghasson be a földre, a trágyalevet téglából készült trágyalécsatornában vezetjük le a trágyalékutba. Így nem vesz kárba ez az értékes anyag. Trágyalevet nemcsak a szántóföldi természetben tudjuk jól felhasználni, hanem konyhakerti növények öntözésére és a gyümölcsfák trágyázására is kitűnő eredménnyel felhasználható. Tisztán nem szabad használni a trágyalevet, mert kiégetheti a növényzetet, 1:5 arányban hígítjuk azaz 1 liter trágyaléhez 5 liter vizet öntünk.

Miután a trágyatelepet a fent ismertetett módon elkészítettük, röviden ismertetem még a trágya helyes kezelését a trágyatelepen.

A naponta összegyűlt trágyát a telep egy részén azonnal teregessük el; az egész telep területére nem szabad elteríteni, mert az túl vékony réteg lenne és a trágya gyorsan kiszáradna. A száradás pedig táplálóanyag veszteséggel jár. Ha a telep kifutóként is szolgál, úgy az állásokat minden szabad idejükben ide hajtsuk ki, hogy a trágyát jól összetapossák, ezáltal a levegőt kiszorítva, a trágya érését elősegítsék. A trágyát tartasuk nyirkosan. Esős időben és télen elég nyirkos a trágya, míg nyáron a meleg miatt könnyen kiszárad. Ilyenkor öntözni kell kuf vagy folyó-vízzel. A túlöntözés káros lehet, a trágya csupán 75% nedvességet tartalmazhat. Nem szabad a trágyának tocsogni. A trágya nyirkosan tartása azért fontos, mert így tudja lekötni a trágya legértékesebb részét a nitrogént.

Ha nincs kifutóként készítve a trágyatelep, úgy a gazdának magának kell mindennap letaposni a trágyát. Amikor a trágya magassága eléri a 150 cm-t, akkor a föld felett szabadon álló oldalát és a tetejét leföldeljük 20—25 cm vastag nyirkosfölddel. A trágya ilyen kezelés mellett 2 és fél—3 hónap alatt féléretté lesz a trágya ilyen állapotban már kihordható a szántóföldre. Kevés munkával értékes, táplálóanyagokban gazdag trágyát kapunk. A gazdának érdemes trágyatelepet készíteni, mert csak helyesen kezelt trágyától várhat nagyobb termést és nagyobb jövedelmet.

Főmolnár

keres **bérbe**, vagy **felibe malmot**.

97

Cím a kiadóhivatalban.

Ujságkihordót

és rikkancsokat keres a

„TORONTAL“

Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

Szinesfilm termelés. A magyar filmprodukciónak 1930 óta folytonos emelkedést eredményezett. Az 1943. évben ugyan két ponttal mutatkozik visszaesés az előző évhez viszonyítva, ami a háborus helyzettel áll összefüggésben, vagyis ebben leli magyarázatát, hogy a filmek elhelyezése megnehezedett. A filmvállalatok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy megkezdjék a színes filmek előállítását. Az előkészületek már folyamatban vannak.

Mezőgazdasági kiállítás. Pozsonyban március 5-én a szlovák államalakulás évfordulója napján megnyílik a nagyszabású mezőgazdasági kiállítása.

Szerencsejátékok ellen. A magyar látványossági bódék tulajdonosainak szövetsége azzal a kérelemmel fordult a rendőrséghez, indítson irtóháborút az ugynevezett „szerencsejáték“ üzök ellen. A szerencsejáték bódék, vagy automatások ugyanis erősen lerontják a látványossági bódék tekintélyét.

Áremelkedés. A török köztársasági párt hivatalos megállapítása szerint Törüországban a háboru kezdete óta az árak eddig 500 százalékkal emelkedtek.

Görög cigaretta. A görög dohányosok eddig, dohányjegy alapján, hónaponként 500 cigarettát kaptak. A havi adagot most 300-ra szállította le a monopolhatóság. Husz cigaretta hivatalos ára ma 6 ezer drachma. Csak férfiak kapják és pedig 21 éves kortól följebb. A feketepiacon azonban egy doboz cigarettáért 15—20 ezer drachmát is elkérnek a szerencsés dohányosoktól, akiknek nem elég a hivatalos fejadag. Érdekes, hogy a háboru előtt három doboz cigarettáért egy oka olajat lehetett kapni. Ma egy oka olajért 70 doboz cigarettával kell fizetni. Persze — feketén.

SEGITSED MAGYAR VÉREIDET

Támogasd szövetkezeti mozgalmunkat.

Kommunisták elítélése

Bukarest, febr. 3.

A jassy-i hadbíróóság 36 kommunista fölött ítélt. A hadbíróóság a főkolompot: Dumitru Leontét kötéhalálra ítélte. Két további vádlott 5—5 évi fegyházra és a többi 10 évig terjedő elzárásra ítélték. Leontét kivégezték.

Argentina megmenti aranyát

Madrid, febr. 3.

Az argentin pénzügyminisztérium közölte, hogy a newyorki szövetséges tartalékbanknál letétbehelyezett argentin aranytartályokat, amelyeknek értéke mintegy 850 millió pezo, teljes egészükben visszavonják.

Faházak

Bukarest külkerületeiben

Bukarest, febr. 3.

Bukarest város főpolgármestere a város külkerületeiben faházakat épített. A házakat olyanok lakhatják, akiknek jelenléte a városban szükséges, még akkor is, ha a várost esetleg bombatámadás érné. Egy-egy nagyobb faház építési költsége 300—500 ezer lei.

Szám 677/944

Tárgy: az 1944. évi kutyaadó befizetése.

Hirdetmény

Felhívtnak az összes kutyatulajdonosok, akiknek 3 hónapnál idősebb kutyájuk van, hogy f. évi február hó 1-től és bezárólag február 17-ig a lentjelzett sorrendben regisztrálás és az 1944. évi adó befizetése véget elővezessék. Minden kutya kap egy kutyáérmet amelyet a nyakszija kell erősíteni.

A megadóztatásánál a kutyák osztályozása következő: Házőrző kutyák, juhász kutyák és luxus kutyák. Mint házőrző és juhász kutyáknak tekintendők amelyek a jelzett célt szolgálják. Minden más kutya, tekintet nélkül a fajára, luxus kutyának számít. Ha pl. a hazi gazdán kívül a lakónak is van házőrző kutyája, akkor ez luxus kutyának lesz tekintve.

Az 1944. évi kutyaadó a következő:

Közönséges házőrző vagy juhász kutyára a kerületi adó 20 dinár, városi adó minden első kutyánál 200 dinár, a második kutyára 400 dinár, a harmadik kutyára 800 dinár a negyedik kutyára 1600 dinár és i. t. Luxus kutyára a kerületi adó 200 dinár a városi adó 1000 dinár darabonként.

Minden kutyát a városi vágóhidnál kell elővezetni és pedig következő sorrendben:

február 1. és 2-án a német városnegyed és körzete,
február 3. és 4-én a Gradnolica Borgyos és Csontika,
február 5. és 7-én az Opova Budzsák és Dolja városnegyedek,
február 8. és 9-én a Belváros és Amerika városrész,
február 10. és 11-én a I. Külkerület,
február 12. és 14-én a II. Külkerület,
február 15. és 16-án a III. Külkerület,
február 17-én az összes szállások.

Az elővezetett kutyákért mindjárt a helyszínen kell az adót befizetni. Az elrendelt idő után a városi ellenőrző közegek a városi gyepmesterrel házról házra, szállásról szállásra mennek, és ahol egy kutyát találnak amely nincs megadóztatva azt a helyszínen agyonlövik.

Minden kihágás az állatjárvány megszüntetéséről szóló törvény 111 és 113 bek. alapján (1928. jun. 4 től) 900 dinárig terjedő pénzbírság és 30 napi elzárással lesz büntetve.

Becskek, 1944. évi febr. hó 26-án.

A polgármester helyett:

Nagy s. k.

Windhoffer' - zongora
eladó.

Megtekinthető: PUTNIK, Vojvoda Misliya utca 1. sz. 103

KERESÜNK egy ügyes 107

irodai szakerőt,

aki a német nyelvet perfekt bírja és a gépiráshoz is ért.
Bővebbet: HKP 539, Korona u. 29.

Olcsó tüzelőanyag!

Forgács, fűrészpor (tömökályhák részére), ugyszintén butorasztalos hulladékia kapható 106
Écskai u. 42. sz. a. asztalos műhelyben

Két forradalom

Rossz hírek jöttek. Aradon, Nagyváradon egyes menetszázadok fellázadtak és megtagadták az engedelmisséget. Izgató iratokat találtak a kaszárnyákban. A községi élelmiszerbódék és a boltok körül már nem ácsorogtak hallgatagon türelmes emberek a boltban az árdrágító kereskedő szivta az életerejükét, kinn az uccán a felbérelt agitátor ingerelte őket ügyesen, burkoltan az „urak ellen”.

A tömeg helyeselt és nem vette észre, hogy a semita faj csupán a két sor végén foglalt helyet, de a tolongók, a szegények, az éhezők között, mint vásárló, nem állt ebből a fajtól egyetlen egy sem. Szimbólum volt ez, Budapest süritett képe. Az eladó és a lázító ők voltak. A vevő és a lázított pedig a fővárosi nép.

Ma reggel Arad vármegyéből érkezett valaki. Álgyst kifosztották! És ezen a sorson át, élön és eleve, egyszerre megértem Magyarország minden kifosztott kastélyának, minden megrabolt otthonának a szerencsétlenségét.

A fellázított román parasztnak agyon akarták verni a kastély lakóit. Így volt ez másutt is! A magyar faj nem nyomta el idegen ajku testvéreit, akik századokban, mongolok, tatárok, törökök és a saját vérük zsarnokai elől menekedtek keresve, vándoroltak be. Nem kényszerítette rájuk senki a mi nyelvünket. Mert ha tette volna, ma nem lenne többé tót, rutén, román és szerb az országunkban. Hazudtak, akik mást mondtak. Mi békésen éltünk együtt. És a nemzetiségek most egyszerre mégis vad gyűlölettel ordítják, hogy agyon kell ütni mindenkit, aki magyar.

Szégnyenél és keserűséggel hallgatom a híreket. A föld népe, itt-ott még a fajmagyar parasztság is, a kormány agitátorainak utmutatása mellett feldulja a fajmagyar urak otthonát. A megtevésztett nép talán önmaga előtt védekezik, mikor ismétli, amire tanítják: „Most köztársaság van, most minden mindenkié.”

A muzeum-kert rácsa mellett egy tengerész állt. Fegyver volt a vállán és pisztoly lógott a derépsziján. Szemközt, a régi Országház kapuja előtt, nagy teherautóról nehéz ládákat hurcoltak be a katonák az épületbe.

Egyszerre eszembe jutott, hogy abban az épületben, melyben egykor Deák Ferenc lelke nyilatko-

zott meg a régi magyar Országgyűlés előtt, most a forradalmi katonatanács ütött tanyát. Szervezője Pogány József, akit Károlyi a katonatanács kormánybiztosává nevezett ki, ma már olyan hatalom, mely szembe helyezkedik a hadügyi kormánnyal.

Ekkor vettem észre, hogy az autón gépfegyverek vannak és a ládákon két fekete szó ismétlődik: „Vigázat. Töltény.”

Linder eldobáltja a határon a fegyvereket. Pogány pedig fegyvereket és municiót hordat össze Budapest kellős közepén...

Soká bolyongtam magányos kinomban. Megkergetett a kétségbeesés. Egyszerre a Duna partjára értem.

A nagy hideg vízben prédaleső kis hajók kószálnak olyankor. Lövés dörög. Titoktartóan loccsan a hab...

... Fegyveres kalózok tartóztatják fel a hajókat. Tengerész-nemzetőrök fosztogatnak a Dunán!

Magam mögé néztem. A rossz világitott uccák és fekete házak közül, ki tudja melyik rablónak és gyilkosoknak a buvóhelye? Bünt takar a zsivaj a rohanó körutakon, bünt takar a csend a hallgató síkátorokban. Vér van városron. Tisza István gyilkosai szabadon itt járnak közöttünk.

Hajnali szolgálatom volt a Kéleti-pályaudvaron.

Kinn a pályaudvaron ijesztő zűrzavar hömpölygött. Visszhangozva, zsufolt vonatok futottak be az üvegezett boltozat alá. A kocsik olyanok voltak, mint a romok, falaikon lövés nyomai látszottak. Nyílt pályán rablóbandák lövik a vonatokat. Az ablakokat bezúzták, a megmaradt lépcsők leszakadoztak. A befutó vonatok tetején, a lépcsők hágóján, még az ütközőkön is emberek álltak a csipős hidegben. Ordítózás hallatszott, Rendetlen bomlásban a hazatérő katonák ezrei.

Egy vonat füttyölt és úgy jött, mintha menekülő lett volna maga is, nagy futás után rongyosan, lihegve jött és megint ömlött az ember. Sebesült katonák vonszolták szegény testüket az üdítőállomásra. Egyiknek ujságpapírba volt csavarva a lába. Lehúzták a bakancsait a vörös gárdisták az osztrák határon. Menekültek jöttek. Volt tüzhelyük és volt hazájuk... Minden elveszett! Kitárgult szemükben az éhség könyör-

gött és úgy nyújtották ki a kezüket egy darab kenyérért, mint-ha koldulnának.

Károlyi, mit tettél?...

Elvesztettük a háborút. Magyarországra idegen csapatok törnek be, tizezernyi menekült tántorog az uccákon és Budapest ünneplő árulóit és lobogódiszben áll összeomlott országa közepén.

(Folytatjuk).

Magyarországra szóló üzeneteknél

kérjük minden alkalommal a pontos címet is megadni (ucca, házszám, foglalkozás, kinél lakik, továbbá tanya, pusztá és utolsó posta) ugyszintén az üzenet feladójának pontos címét, minderre azért van szükségünk, mert az illető címére egy lappéldányt küldünk, amelyben az üzenet van, külön árusításra oda lapot nem küldünk.

Az üzenet ára 10 szóig 80 dinár ebbe nem számítandó bele az ucca, házszám egyszóval a közelebbi cím, csak a név és város vagy község nevét ahová az üzenet szól, minden további szó 10 dinár. Kérjük az üzenetet minél rövidebbre írni.

A Magyarországra szóló előfizetéseket kizárólag csak Mara Jenő a Torontál budapesti képviselőjénél Budapest II. Fő ucca 8. II. emelet 2. lehet eszközölni. Az előfizetni óhajtó vegyen bármely posahivatalnál kapható bianco csekklapot és azt töltsse ki megjelölve az 54.598 csekkszámot.

Rádióműsor

PÉNTEK, FEBRUÁR 4

Budapest I.

10.15 A Budapesti Szalózenekar. — 11.15 Daimürészletek. — 11.40 A munkás egyszége. Felolvasás. — 12.10 Melles-Bela zenekar. — 2.00 A rádiózenekar műsorai. — 3.05 Gutenberg György tánczenekara játszik. — 3.30 Elő írok — új gondolatok. — 4.20 Kedvelt zenekarok. — 5.00 A rádiózenekar. — 5.45 Német hallgatóinknak. — 6.20 Magyar ének — magyar lélek. — 7.00 A lira él. — 7.20 Táncczene. — 8.00 Sportközlemények. — 8.05 Mesterművek. — 9.00 Legkedvesebb írom. — 9.15 Roosz Emil szalonzene-együttese játszik. — 10.40 Hangszerek — hangulások. — 11.20 Magyar nóták.

SZOMBAT, FEBRUÁR 5

Budapest I.

10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar. — 11.15 Iliczy László szalózenekara. — 11.40 A matyok nimzóművésztől. Előadás. — 12.10 Rendőzenekar. — 2.00 Peris Jenő cigányzenekara muzsikál. — 3.00 Bábjáték. Közvetítés. — 3.20 Szórakoztató zene. — 4.25 Az érlelmeszesedés. Előadás. — 5.00 Tessék választani. Közreműködik Tornyai Aranka és Horvath Gyula cigányzenekara. — 6.40 Kulügyi tájékoztató. — 7.00 Strauss-est. Közvetítés a Vigadó nagyterméből. — A szünetben: „Akonyat”. Előadás. — 9.10 Akiket mindig szívesen hallgatunk. Losonczy György csevegése. — 9.20 Végh Sándor hegeaul. — 10.40 Nagy mesterek — örök művek.

A szerkesztésért és kiadásért felel

Üzvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Becskek (Nagybecskerek)

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.

Napraforgótermelő!

Bejelentted-e már községedben az 1943. évi termésed után járó olajjégyedet?

Ha nem, úgy tedd azt rögtön!

Az összes bánati községek 1944 február 10-ig kötelesek az olajkiutalása céljából bemutatni az egyes háztartások jegyzékeit mellékletekkel együtt a hivatalos

Állat-, tej- és zsírközpont, olajosztályánál,

Belgrád, Knez Mihajlova utca 35.

A határidő utáni bejelentéseket nem fogják figyelembe venni.

„Oelum“

Bánati Olajmagvak R.-T.

Pancsova